

En plats där
man vågar tänka
annorlunda...

Smartare mat

– ett exempel på utveckling i Örebro kommun

FAKTA

Med smartare mat tar Örebro kommun ett rejält kliv framåt. Maten ska inte bara vara god och ha hög kvalitet, den ska också belasta miljön och klimatet så lite som möjligt. Dessutom vill vi att de som producerar våra livsmedel ska ha schyssta arbetsvillkor.

Köken har lyckats öka mängden av den något dyrare ekologiska maten trots att budgeten är densamma. Örebro kommun köper in en stor mängd ekologiska råvaror – 2013 är andelen 31 procent för hela Örebro kommun, och 42 procent för kommunens grundskolor.

Tolv grundskolor (skolorråde sydost) har utmärkt sig genom sitt arbete med smartare mat. De har bland annat fått Örebro kommuns kvalitetspris 2012 och de har också, tillsammans med alla grundskolor i Örebro, varit nominerade till Änglamarkspriset.

Arbetssätt – så här gör vi

Smartare mat innebär att:

- Vi väljer grönsaker och frukt som hör till säsongen.
- Vi väljer fisk och kött med omsorg.
- Vi använder mer grönsaker och mindre kött.
- Vi väljer ekologiska, miljömärkta och rättvisemärkta varor.
- Vi lagar mat från grunden och provar nya recept.
- Vi slänger inte mat i onödan.

I kommunen har vi också en modell för mätning av matsvinn som används i förskolor, skolor och vårdboenden. Köken mäter och rapporterar matsvinnet minst en vecka på våren och en vecka på hösten.

Exemplet restaurangerna i skolområde sydost

I skolområde sydost har man kökschefsträffar varannan vecka. Det är en ledningsgrupp för samarbete och stöd i utvecklingsarbetet. Kökschefgruppen tar fram gemensamma konkreta mål för varje termin.

De har också gemensamma kock- och biträdesträffar då man till exempel tar med dagens maträtt eller en ny sallad och smakar och jämför med varandra. Har någon skola något nytt och bra så hakar de andra på. Dessutom har de tolv skolorna en gemensam meny och styrning av inköp genom till exempel en lista för varor som alltid ska vara ekologiska.

Köken har stort fokus på ekonomi, jämför sig med varandra, mäter svinn med mera.

Kostchefen träffar kökscheferna och går igenom statistik för ekonomin och andelen ekologisk mat och diskuterar resultatet och hur man ska gå vidare. Det blir en uppmuntran för dem som ligger bra till och en sporre för dem som ligger sämre till.

Man lagar dessutom det mesta av maten från grunden. Det blir billigare än att använda hel- och halvfabrikat. Dessutom slipper man många tillsatser och kan sätta sin egen smak på maten - det ger mer spännande menyer.

Framgångsfaktorer

- ”Lära av varandras verksamheter” – det är ofta effektivare än föreläsningar.
- Nätverk och kommunikation mellan köken.
- Kulturskapande – Vi-känsla, ”sydostandan”.
- Generösa och prestigelösa kökschefer som hjälps åt mot gemensamma mål.
- Vi stöttar varandra – alla kök förändrar verksamheten, man är inte ensam.
- Vi tar vara på den kompetens som finns och sprider kunskaperna genom olika mötesforum.
- Ett nära ledarskap – kökschefer med personalansvar.
- Engagemang, kreativitet och målmedvetenhet.

Vinster och effekter

- Mycket stor mängd ekologiska råvaror, 2013 ca 50 procent.
- Högre kvalitet och bättre råvaror för samma peng.
- Mer arbetsglädje – 97 procent tycker att det är roligt att gå till jobbet.
- Ökad yrkesstolthet bland personalen i köken.
- Mer klimatsmart mat – mindre kött och mer grönsaker i recepten, fler vegetariska rätter.
- Godare mat – hemlagad och med färre tillsatser.
- Minskat svinn i köken – tillagning, servering, tallrikar.

”I grunden finns det en passion och en yrkesstolthet i det vi gör. Vi älskar att laga god mat från grunden och har förstått hur stor klimatpåverkan det vi gör har. Att öppna kartonger som vi gjorde när vi använde halvfabrikat, det ger ingen yrkesstolthet.”

Tobias Bergwall, kökschef Almy skola

Du kan läsa mer om Örebro kommun på **orebro.se**
och följa oss på **facebook/orebrokommun**.

På **blogg.orebro.se/enklarevardag**
kan du följa en del av vårt kvalitetsarbete.

Kontakta oss på 019-21 10 00 om du har frågor.

Vi jobbar långsiktigt och hållbart för att vara en attraktiv region för både människor och företag.

Vi drivs av att skapa en enklare vardag för alla.

ÖREBRO